

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 781
van **ELS STERCKX**
datum: 15 september 2020

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Opsporing coronabesmettingen - Inzet van honden

De federale overheid wil honden inzetten om coronabesmettingen op te sporen. In augustus 2020 werd een stuurgroep Honden/Chiens opgericht met afgevaardigden van de Federale Regering, de Vlaamse overheid, Sciensano en de universiteiten van Luik en Gent, maar ook van Defensie, politie en brandweer. Tijdens de eerste vergadering eind augustus werd een strategie uitgetekend. De honden zullen ingezet worden op "mega-evenementen en drukke plaatsen", zoals festivals, sportwedstrijden en luchthavens, maar ook in ziekenhuizen.

In het trainingscentrum van K9 worden de eerste honden opgeleid om het zweet van COVID-19-patiënten te herkennen. Een dergelijke opleiding duurt twee weken, maar hiervoor zijn heel veel zweetstalen nodig van besmette patiënten. Doordat er nu weinig patiënten gehospitaliseerd worden, zijn er te weinig stalen om snel veel honden op te leiden tot het opsporen van COVID-19.

1. Welke strategie werd op de eerste vergadering eind augustus uitgetekend? Kan de minister die bezorgen? Zo niet, waarom niet?
2. Zijn in Vlaanderen al honden in opleiding om COVID-19 op te sporen? Zo ja, hoeveel en wanneer zullen deze honden inzetbaar zijn? Zo niet, waarom niet?
3. Kunnen deze honden ook ingezet worden bij bezoekers aan rusthuizen of op scholen? Zo niet, zal de minister deze mogelijkheid onderzoeken?
4. In Duitsland heeft de Duitse Universiteit voor Dierengeneeskunde in Hannover acht honden een week getraind met duizend speekselstalen. In 94% van de gevallen konden deze honden correct uitmaken of dat speeksel al dan niet afkomstig was van iemand die met SARS-CoV-2 besmet was.

Wordt op dit moment gekeken of we dit ook bij ons kunnen toepassen? Dit zou mogelijk een oplossing bieden voor het tekort aan zweetstalen. Zo niet, waarom niet? Zal de minister hieromtrent een initiatief nemen om onze speurhonden ook met speekselstalen op te leiden?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Ben Weyts (811), Wouter Beke (781).

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 781 van 15 september 2020

van **ELS STERCKX**

1. Op het initiatief van de faculteiten Diergeneeskunde van de UGent en de ULiège, het centrum voor microbiële ecologie en technologie van de UGent en de gewezen voorzitter van de 'International Working Group Dog Breeding Association' werd een stuurgroep samengesteld. Deze is samengesteld uit enkele officiële instanties (FOD Binnenlandse Zaken, het Federaal coördinatiecentrum COVID-testing, het Agentschap Zorg en Gezondheid), enkele partners betrokken in het trainen van en werken met honden (Defensie, Federale Politie, Brandweer Gent, de faculteit Méd. Vét Maison Alfort – Pompiers Sapeurs Paris, Brandweer Brussel) aangevuld door Sciensano, het UZ Gent en het WHO Collaborating Centre on Family Medicine & Primary Health Care aan de UGent. Op deze wijze wordt een forum bekomen waar de inspanningen worden gecentraliseerd, gecertificeerd, gevalideerd om te komen tot een éénduidige inzet.

Midden augustus kwamen de partners overeen om een wetenschappelijk gebaseerde aanpak te hanteren, met maximale samenwerking onder elkaar. De eerste stap bestaat erin om de methodiek te valideren, vervolgens om een protocol uit te werken, om deze in een derde stap uit te rollen in een uniforme test en certificatie methode. Enkel mits bevestiging van effectiviteit van dit protocol kan er een vraag op tafel gelegd worden hoe, wanneer en waar deze honden kunnen ingezet worden. Bepalende factoren hierin zijn de capaciteit van het aantal tests per hond, de wijze en tijd nodig voor de training van de honden, het aantal benodigde honden en de regels van inzet. Eenmaal deze opzet gevalideerd en gecertificeerd is, kunnen honden ingezet worden als extra onderdeel van de COVID-19 testing strategie.

Eind augustus werd deze opzet verfijnd. De wetenschappelijke literatuur werd doorgenomen, er wordt kennis uitgewisseld met ervaringen in het buitenland (Frankrijk, Duitsland, Finland, UK, USA, Verenigde Arabische Emiraten en Libanon), de Belgische trainingscentra voor honden worden ingeschakeld (training accommodatie Federale Politie, honden van Defensie, het programma 'new odours' van de Politie school, ...), er wordt een biobank (Ugent-ULiège) aangelegd van humane stalen (okselsweet) van COVID-positieve en -negatieve mensen als training-bibliotheek, een diergeneeskundig onderzoek in hoeverre honden kunnen besmet worden (passieve carrier), de invloed van influenza, ...

Het vervolg wordt uitgewerkt in 2 fases. Fase 1 omvat staalcollectie en standaardisatie, de hondentraining zelf van een beperkt aantal honden, de wetenschappelijke opvolging, de statistiek om te komen tot gevalideerde interpretatie, en het bepalen van versturende factoren die de effectiviteit van de detectie bepalen. Fase 2 omvat de schaalvergroting van het project op basis van de resultaten van fase 1, de coördinatie van verschillende training-centra en het bepalen van de modaliteiten van inzet en gevolggeving. De inzet van Fase 2 zal op de RMG voorgelegd worden.

2. Op dit moment nog niet. Belangrijk is te komen tot certificatie en standaardisatie van de methodiek en inzet. Hiertoe dient eerst een gevalideerd protocol uitgewerkt te worden, vanuit een wetenschappelijke basis. Er zijn immers wel wat randomstandigheden die succes bepalen. Oa. de biobank van stalen om de honden de detectie aan te leren (heroriënteren van reeds getrainde honden), invloed van influenza besmetting van de testpersoon, invloed van COVID-besmetting van de hond zelf, duur van inzet van de hond, ... Vanuit dit protocol kan vervolgens een train the trainer opgezet worden.

Momenteel bekijkt de Federale Politie de accommodatie van het training- en certificatiecenter voor fase 1. Defensie, de Federale Politie en Binnenlandse Zaken bekijken de beschikbaarheid van 8 honden. UGent en ULiège werken aan de biobank. Hiervoor wordt een ethisch dossier opgemaakt. Eenmaal deze opzet in orde is, duurt het enkele weken om de training te voltooien, en kan het protocol getest worden om de invloed van de randomstandigheden te bepalen.

3. Momenteel wordt vooral gedacht aan inzet op massa events of plaatsen waar veel volk bijeen komt (luchthavens, grenzen, ...), bij veiligheidspersoneel (politie, brandweer, ...), in medische faciliteiten (o.a. triagecentra, ...), ter ondersteuning van ambulancepersoneel, en als snelle screening van endemische zones. De inzet zal nog in detail bepaald worden in fase 2, na advies van de RMG.
4. Zweetstalen hebben momenteel de beste garantie op succes. Ook is er in tegenstelling tot speekselstalen geen of veel minder risico op besmetting van de hond zelf. De inzet van zweetstalen (oksel), is beschreven in recente wetenschappelijke literatuur. Er wordt gewerkt aan een biobank met stalen van symptomatische, asymptomatische, presymptomatische en niet-geïnfekteerde personen, bedoeld om de honden te trainen zo dicht mogelijk tot een 100% succesrate.